

Előfizetési árak:

Egy évre . . . 6 frt — kr.
Fél évre . . . 3 frt — kr.
Negyed évre . . . 1 frt 50 kr.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Kurczaparti-utca 31. szám,
hova a lap szellemi részét
illető közlemények, előfize-
tési pénzek is küldendők.

SZENTESI LAP

POLITIKAI ÉS VEGYES TARTALMŰ KÖZLÖNY.

Hirdetések árát

valamint nyilt-téri közl-
ményeket kiadó-hivatalunk mé-
ret szerint ólson és it.

Egyes példányok kaphat-
nyomdánkban, Stark N. és
Szigethy Z. könyvkereskedő
számonként 5 krajczárért.
Kéziratok vissza tartatnak.

Megjelenik hetenként háromszor:
vasárnap, szerdán és pénteken
a kora reggeli órákban.

Főszerkesztő:

SIMA FERENCZ.

Felelős-szerkesztő:

PINTÉR GYULA.

Lapunk megrendelhető:

a kiadó-hivatalban és lapkihordóink útján
kik az előfizetési pénzeket is felvehetik.

Nevetséges komédia.

— 115 gyászmagyar. —

Vadnay Andor főispán szerencsésen megcsinálta hát maga mellett a hetedhét országra szóló tüntetést. A csatlósok és szolgák alázatos seregét maga elé rendelte a főispáni lakba, kegyesen átvette fölük a vármegyei főjegyző által fogalmazott hódoló feliratot és záradékul rendezett a kaszinóban — szegények etetését. Tudniillik koponyáknént 1 frt 80 krajczárért megtraktálta Csongrádvármegye összes lelki szegényeit. (Azok között kivételesen néhány érdemes embert is, akiket balsorsuk a krédóba kevert.)

Mindezeket együttvéve elnevezte ő méltósága „impozáns tüntetés”-nek; s hogy az ország el is higgye a csoda megtörténtét, hozott magával Budapestről három szavahihető tanút: Enyedi Lukács és Gajári Ödön országgyűlési képviselőket, s Vészi József lapszerkesztőt.

Magában véve nagyon ártatlan dolog, amely ellen senkinek se lehet kitógása, hogy egy dolyfős kényur, aki Bánffy-téle főispáni teljhatalommal itél eleven és holt rabszolgák fölött, a szegény páriák nyelvével egy kissé megcsiklandoztatja a méltóságos talpat. Szobarita élvezet ez, annyi igaz; de hadd teljék öröme benne. Az sem baj, hogy a vármegyei főjegyző stilygyakorlatát aláíratták a hódolók kicsiny seregével. Aki nem röstel hi zelegni, legyen neki az ő guszta szerint. Az meg éppen csak a vendégekre kellemetlen, s másnak semmi köze hozzá, hogy a házigazda ilyen izléstelen komédiával mulattatja őket. Magukra vessenek. Miért nem választottak maguknak jobb izlésű házigazdát.

Hanem azt már nem szabad tiltakozás nélkül hagynunk, hogy az a 115 jámbor férfiú, aki a hódoló és rehabilitáló nyilatkozat alá oda tette a keze kelesztvonását, kiálta magát Csongrádvármegyei közvéleményének. Hohó, tisztelt gyászmagyarok, egy kissé hátrább az agarakkal! Lássuk csak önöknek a nacionáléját. Tulajdonképpen kik és mik önök?

Végig nézve a diszes névsoron, találunk közöttük 42 különböző állásu tisztviselőt; 5 darab uradalmi tisztviselőt és bérliót; 38 birtokost és 28 vegyes foglalkozásu egyént, többnyire a tisztviselők rokonsága köréből: és végül a főispáni félhivatalos lap 1 szerkesztőjét. Pártállásra nézve 109 a kormánypártihoz, 4 a Kossuthpártihoz és 2 a független-ségi anyapárthoz tartozik.

No ha ez a keservesen összeverbuált maroknyi csapat Csongrádvármegyei közvéleménye, akkor a bodzafa puská Ukháczius

ágyu és a veréb csiripelés az égnek dörgése.

Ne bolondozzanak hát azzal, hogy ennek a gyatra kis csapatnak a dicsimnusát és hódolati zöngeményét a közvélemény megnyilatkozásának hirdetik. Mert tulajdonképpen nem más az, mint — szegénységi bizonyítvány. Tanúságtétel arról, hogy Csongrádvármegyében a főispáni gárda számban és erkölcsi sulyban koldus-szegény, mert mindössze 42 tisztviselőből és azoknak hozzátartozóiból áll.

„Szent Kleofás, minő karaván!”

Egy pohár köszöntő.

Barátaim figyelmeztetnek, hogy Balogh János ur, Szentos város volt országos képviselője Vadnay Andor főispán tiszteletére, a Szentosi Lap támadásainak ellensúlyozása érdekében rendezett banketten, Gajári Ödön és Enyedi Lukács országos képviselőkre poharat emelt s barátaim jegyzete szerint ezen pohár köszöntőről a Szentos és Vidéke azt írja, hogy Balogh ur a következőket mondta:

„Gajári Ödönnel ugymond egy becsületbírósi aktus alkalmával ismerkedtem meg, mikor Gajári bíró volt, ő pedig védő, s Gajári úgy itélt — jog és igazság szerint — ahogy ezt ő is elvárta. Ekkor, ezen becsületbírósi tárgyalás után egy valaki sirva borult a nyakába, mondván: nem a vagyonát, nem az életét, nem a mandátumát, de a legszentebbet, a becsületét mentette meg; és ime, ma a Szentosi Lapban „Hála” czim-mel egy közlemény jelent meg.

Azután kiemelte, hogy e vármegye két kormánypárti képviselője — a tisztesség nevében — ne csak egy ünnepes alkalmakkor. de egyébkor is jelenjenek meg közöttünk, hogy bennünket megismerve, a parlamentben is kötelességüknek tartásuk visszaverni minden olyan tendenciózus vakmerő támadást, mely valótlanosságokkal akarja felőlünk az országos közvéleményt félrevezetni.”

Balogh János politikai karakterére vall, hogy ő Kossuth-párti létere ma Gajári és Enyedi Lukácsban látja a csongrádvármegyei közvélemény igazi képviseletét s így pohárköszöntője második részével nem foglalkozom, de ez az ur Gajári becsületbíráskodására hivatkozva rám céloz, s nekem nincs okom Balogh Jánosnak burkolt támadásával szemben se kitérni, azért állok elébe. Azt mondja a tisztelt ur, hogy a becsületbírósi ítélete után egy valaki az ő nyakába borult sirva és hálálkodott, hogy megmentette becsületét. — Balogh János ezen eset alkalmával az én segédem volt s így csak én lehettem, aki az ő nyakába sirva borult, becsülete megmentésért. Ha igaz a „Szentos és Vidéke” tudósítása, akkor Balogh János szemérmetlenül hazudott. Mert ezen becsületbírósi az én párbajképességem felett itélt gróf Károlyi István elnöklelte alatt és velem szemben Gajári Ödön, Almásy Géza, a mostani szolnokmegyei főispán, Kenedi Géza a „Pesti Hir-

lap” szerkesztője Dániel Ernő orsz. képviselő proncozirozott pecsovicsok voltak ellenfelem becsületbírái, kik sem Balogh János, sem más kedvéért nem állnak az én védelmemre, hogy becsületeknek őrei legyenek, mégis egyhangulag hoztak határozatot, hogy az én lovagias képességemhez kétség nem férhet. — Nos hát ezt a határozatot elhozta nekem Balogh János és most azt mondja, hogy én sirva köszöntem meg, hogy becsületemet megvédte. Balogh János kérkedő is, hazug is, mikor ezt mondja, mert Gajári és Almásy Gézával és társaival szemben ő az én becsületemet meg nem mentheti, hanem nincs. Hazug; mert Balogh János keblére még senki se borult sirva, hogy őt megmentette s én, — uram Istenem és emberek! hiszitek-e, hogy én Balogh János kebelén sirtam és hiszitek-e, hogy én vagyok Balogh János iránt hálátlan? Aki hiszi és vallja, jöjjön és legyen tanu bizonykagot!

Sima Ferencz.

Országgyűlés.

A karácsonyi szünet után hétfőn volt az első ülés, amely azonban szűkölködő a főljegyzésre méltó momentumokban.

A költségvetés tárgyalása kedden kezdődött. Csüggedt emberek ültek a padokban. leborgasztott fővel, komor tekintettel. A kvótafelelés meg a kiegyezés terhes jégfelhői már sürdén torlódnak a politikai élet horizontjára. Az Isten verése van azokban a felhőkben. Olyan az idők járása, hogy a veszedelem leszakadását fölfigni most nem lehet. A gazda — az ország — tehát néz, várakozik és hallgat.

Néhány apróbb dolog elintézése után Hegedűs Sándor odalepett az előadói emelvényre és beszélni kezdett a költségvetésről. A padok üresek, a karzaton is tárogó üresség és Hegedűs, az örök előadó, igen szomorú alak volt, a mint az előadói pulpitus jobb oldalára gyült néhány kormánypártinak beszélgetett számokról valamikézt a realitásról a pénzügyi bizottságról, a parlamentarizmus követeléseiről sürkén és szárazon. Semmi csin, semmi fölhevülés, semmi lendület, a jövő reményességének semmi színe a beszédben. Egy matematikai föladat ledarálása volt ez a beszéd. Hol maradt a választásokon nyert diadal kifejezése? Hol a kormánypárt önértetének ereje, a melyet most már nem lesz képes meggátolni a levett ellenzék a haza boldogítására irányuló törekvésében?

Azután Horánszky Nándor beszélt, a nemzeti párt nevében. Mindössze másfél perczig beszélt, s csupán annyit jelentett ki, hogy a mai korhadit viszonyok közt a nemzeti párt nem vesz részt a költségvetés vitájában s a budgetet nem fogadja el. Aztán leült. A passzivitás e hivatalos bejelentésére néhány pillanatra fazósan összehorongtak az emberek; egy félperczre rá azonban kitört a zsidóság a jobb szárnyon: a kormánypárt ifjú legényei gunyosan nevettek át a baloldalra.

Polónyi Géza volt a második szónok. Ő is bejelentette a passzivitást, de egy 25 perczes beszédet mondott hozzá. A vejeje a beszédnek az, hogy a kvótafelelés cseljára vásárolták össze a nagy többséget, mert el kellett kerülni azt a lehetőséget, hogy a királyi döntés becikkelyezését egy erős ellenzék megakadályozza. A többség összevásárlása kifejezésért rendutasítást kapott. Polónyi, aki után Kossuth Ferencz beszélt, kijelentéven, hogy az ő pártja igenis részt vesz a vitában s teljesíti ellenőrző kötelességét. Beszédét, a melyben csak az ellenőrző kötelességre való hivatkozás volt az új, hidegen hallgatták. Csak a kormányon könnyűbölték meg az emberek a harc bejelentésére. Most egy igen hosszú beszéd következett. Az Arany Miksa szűzbeszéde, a ki elvétette témáját, mikor most, a gazdasági ki-

egyedül, Magyarország gazdasági életének rendkívüli föllendülését bizonyította két óra hosszat.

Még Buzáth Ferencz, szintén új ember, beszélt a néppárt nevében a kormányzati rendszer hibáiról s a katolikus kongruráról és az autonómiáról, végül kijelentette, hogy a költségvetést elfogadja. E meglepő befejezés után Major Ferencz beszéde elmondásának a következő napra halasztását kérte. Meg kell még jegyeznünk, hogy Polónyi szavaira Bánffy br. pár szóban reflektált; a kvóta-támadás nem jogosult, a választási visszaéléseket pedig nem ismerte be soha sem.

Szerdán csak a néppárti Major Ferencz és Kossuth-párti Benyovszky Sándor gróf zavarták meg a liberálisok nagy mulatozását.

Újabb szónokok nem akartak jelentkezni és így súlyosbódó gondok nehezültek Bánffy Dezső br. hatalmas vállaira.

Szónokokról és vitáról kellett gondoskodnia. Wlassics Gyula segítségére sietett ugyan és Major után felszólt, de nem bírta sokáig a szóval rákérült a sor Bánffy népére: a kiválsztottak krémjére.

A szónokdobokai ur ugyanis kismesélte a 300 közül azokat, a kik szerinte a legokosabbak és Plató szerint legkevésbé alkalmasok az államügyek vite- lérére, azaz a legjobb szónokok és ezeket neki kom- mendirozta az ellenzéknek: Werner Gyulát az új- ságirót a nemzeti pártnak, Kristóffy Józsefet, Csanád megye volt főjegyzőjét a függetlenségi pártnak.

Werner a nemzeti párt programját boncolta, nyilván azzal a céllal, hogy szóllásra bírja Ap- ponyi gróf megnemült taborát, de kísérlete sikertelen maradt.

Kristóffy József a szünet után beszélt a füg- getlenségi eszme meddőségéről, melyet a diadalmas- kodó liberalizmussal állított szembe, azzal a liberá- lizmussal, mely Verbőczytől Bánffy Dezső hároig egyik győzelem után a masikat aratta. 67-ben pe- dig jótékony záporként termékenyítette meg az al- kotmány talaját.

Ez rövid mutatóvány Kristóffy ékes rigmusából.

Az elnök erre a vitát csütörtökre halasztotta és Sima Ferencz adta át a szót, a ki figyelem között terjesztette elő a miniszterelnökhöz, az igaz- ságügyi belügyi miniszterekhez intézett interpellá- cióját Vadnay Andor csongrádi főispán hírhedt visszaélései ügyében. Ez interpellációt és a beszédet melylyel azt Sima Ferencz kísérte alább egész ter- jelemében közöljük.

A csongrádi állapotok*)

Budapest, január 13.

Hogy Magyarországon ma egy olyan kormány uralkodik, mely az abszolutizmus- nak minden kellékét magáévé tette s hogy önkényuralmát palástolja, a parlamentaris el- nevezéssel kendőzi az alkotmányosság ellen elkövetett bűneit, ocsmány visszaéléseit — az köztudomású. Ennek a kormánynak, hogy a nemzetet leigázhassa, igazsáiban megrövi- dítse, jogait elkozzolja; szolgálkra volt szük- sége, a kik minden lelkiismeretfurdalás nél- küül végrehajtsák parancsait. Ezeket a min- denre kész szolgálkat a Bánffy-kormány fő- ispanjaiban vélte feltalálhatni s hogy nem csalódott embereiben, mutatják ezeknek a főispánoknak a választások alkalmával elkö- vetett cselekedeteit, mutatják a jászberényi, egri és többi esetek és mutatja az a kor- mánypárti törvénytelen többség, melyet ez a főispáni szegénylegényhadjáratt terelt be az ország törvényhozásának termébe.

Magyarország főispánjainak működéséből Sima Ferencz szentesi országgyűlési kép- viselő egy képet szakított ki, Vadnay Andor csongrádi főispán működésének képét és azt mutatta be az országgyűlésben. Ha csak egy tizedrésze igaz e képnék, amit Sima elért, kell hogy ettől az uralomtól, ennek eszközei- től undorral forduljon el minden olyan em- ber, akiben — pártkülömbőség nélkül — a törvényiszteletnék csak egy szikrája él.

A kormánypárt, hogy ellensúlyozza ezt az interpellációt, nagy lakomát rendezett Szentesen Vadnay főispán dicsőítésére. Ha- nem, hogy lemossa-e ennek az interpellá- ciónak szavait a csongrádi főispánról egy egész ország potya bora, az más kérdés. A polgári szabadság ellen elkövetett bűnöket

*) A Nemzeti Újságból vesztük át ezt a cikket.

előrekészített tüntetéssel, kormánypárti va- casorákkal lemosni nem lehet.

A szentesi képviselő interpellációja a következő:

Interpelláció a miniszterelnök, belügyminisz- ter és igazságügyminiszter urakhoz.

Van-e a miniszter uraknak tudomásuk arról, hogy Vadnay Andor Csongrádvármegye főispánja 1896. december 4-én Pandovits Dóme görög ke- leti lelkész este 9 órakor másnak lakásán azon czímen, hogy az iskolaszéki pénztárnál vizsgálatot akar tartani, csendőrökkel letartóztatta s ugya- azon éjen Burián Lajos iskolaszéki elnök lakására zsandárokkal tört be s nevezett cinókt szemé- lyesen vitte el csendőri fedezet alatt saját laká- sáról; a pénztárnál vizsgálat után Pandovits Dóme lelkész személyesen adta át a csendőrségnek, hogy börtönbe hurcolják.

Tudják-e a miniszter urak, hogy Szentes rendezett tanácsú város, s mint ilyenben a csend- őrség közvetlen a rendőrhatalóság rendelkezése alatt áll s így bárkit bármi czímen is letartóztatni egy- dül a rendőrhatalóság és bíróságnak áll jogában.

S ha van erről tudomásuk, pedig van, mert a hazai sajtó annak idején nagy nyilvánossággal tárgyalta ezt a hazánkban is szinte paratlanul álló esetet: kérem első sorban a miniszterelnök és belügyminiszter urat, azt a főispánt, ki éjnek ide- jén zsandárokkal magánlakásba tört, onnan az iskolaszéki elnököt elhurcoltatta s ezzel magán- lak sértést és személyes szabadság megsértést s a pénztáros letartóztatásával a hivatalos hatalommal való visszaélés büntetést követte el, vajjon a jog, törvény, köz- és személybiztonság ily botránys megsértése után meddig tartjak meg helyen va- lónak, hogy Vadnay Andor ur Csongrádvármegye főispáni székét elfoglalva tartsa?

Kérem emellett az igazságügyminisztert: igaz-e, hogy Magyarországon jog- és törvényelőtti egyenlőség uralkodik? (Felkiáltások a szélső bal- oldalon: Dehogyan igaz!) S ha igen, mivel a sze- gedi ügyesség vagy konfliktusban áll e tekintet- ben a törvényrel, vagy nem meri és nem akarja azt egy magasabb rendű állami hivatalokkal szemben gyakorolni: adott e mar, vagy akar-e utasítást kiadni a szegedi ügyességnek az iránt, hogy Vadnay Andort, Csongrádvármegye főispán- jat az általa elkövetett tömeges hivatalos hata- lommal való visszaélés büntetéseért büntényítő per- alá vonja? (Helyeslések a bal- és szélső balolda- lon.)

Tisztelt képviselőház! Írásban foglalt interpellá- ción az, a melyet azonban, mikor itt a tisztelt Háznak bejelentésem, kell, hogy azt szóval is kom- mentáljam és kell, hogy a tisztelt képviselőházban abban a liberális korszakban, amely szent jelszó köpenyegé alatt szeretnek sűtkerezni önök, (Nagy derűtlenség jobbtőlől) figyelmet felhívjam arra, vajjon Magyarországon jog, törvény uralkodik-e és hogy ha törvény uralkodik ezen törvénynek hatása aia pusztán csak az ellenzék emberek tartoznak-e, hogy a törvénynek sújtandó ezek és hogy azok, a kiknek hivatala és legszentebb kötelessége lenne a törvény felett örökölni, annak alkalmazását becsületesen, és lelkiismeretesen eszközölni, a törvény alá tartoznak e- ha bünt követnek el és kell-e hogy törvény által sújtassanak az általuk elkövetett bűn miatt?

Emmel Körösi tisztelet képviselő ur, a ki kuriai bíró volt, mosolyog. (Egy hang: Igazságügyminisz- ter lesz.) Hat éppen o ra, mint hir szerint a közel jövő igazságügyminiszterére. (Nagy derűtlenség) apellá- lok, hogy o mint kuriai bíró nincs-e lelkiismeret- ben megbotránkozva, hogy egy főispán ily határ- talan visszaélésekre ragadtatja magát? (Derűtlenség jobbtőlől. Felkiáltások: Hat ott interpellálja?) Mert a liberalizmus szarjainak kapaszkodó egyes által képviselőktől, kik nem azt mondják, hogy Verbő- czytől Bánffy Dezsőig szült le a korszak, hanem megfordítva Verbőczytől Bánffy Dezsőig emelkedett, ezektől nem veszem rossz neven, — de mikor egy kuriai bíróból lett képviselő mosolyog fogad ily törvénytelenséget, azon felnaorodom. (Helyeslések balról. Zaj.)

Elnök: A képviselő urat arra figyelmeztetem, hogy a ház szokása kizárja azt, hogy az egyes képviselő mosolyog interpelláljon. Tessek beszédet folytatni.

Sima Ferencz: Az elnök ur figyelemfelkeltését köszönöm. Hisz az elnök ur tagja volt a Háznak 68. óta, ha jól tudom s o, mint közjogi alapon álló politikus a teie itt a magyar parlamentnek azon har- czait, melyekben sem mosoly, sem ellenmondás nem volt megtrve a kritika legkeményebb ostora nélkül. (Felkiáltások jobbtőlől: Ugyan!) Igenis, tessék át nézni a lapokat, hogy akkor, mikor itt Csernyato- nyek beszéltek: mi volt. Engem senkisé fog kor- látozni abban, hogy véleményemet a tárgyalás mel- lőttágának szemmel tartásával, de a kritika teljes szigorú alkalmazásával elmondjam.

Elnök: Figyelmeztetem a képviselő urat, hogy elnöki ennucciációra senkinek eszérvételt tenni nem szabad.

Sima Ferencz: Tisztelt Ház, én a miniszte- rak figyelmét felhívom e pártlan törvénytelen- ségre. Ha igaz, hogy az országban a törvény és az igazság szelleme uralkodik, lehetetlen, hogy inter- pellációm bármelyik kormánypárti képviselő- társamat is a megbotránkozás érzete nélkül hagyja. Mert nem ránk, az ellenzékre szégyen, hanem a mai kormányzatra süti az erőszakoskodás és törvényte- lenség bélyegét az, mikor egy főispán éjnek idején egy magán ember lakására zsandárokkal tör be.

Előtem úgy tűnik fel, tisztelt Ház, hogy az a Bach- és Schmerling-korszak, a melyet Magyaror- szágon a szomorú idők korszakának tekintünk, tör- ténelmi szempontból elpirulhat, szégyelheti magát, bujjon a föld alá úgy, a mint az el is bujt a törté- nelem lapjai utján, mert akkor a megfolyókók legalább érzetek állásuk méltósága iránt annyi tiszt- tességet, hogy ha egyes hazafiak vagy magánpol- gárnak lakába kellett a személyes szabadság meg- sértésével törni, maga nem ment, zsandárt küldött; de a főispáni méltóságot nem hurcolta a zsandár szárnya alatt és nem taposta sárba. (Ugy van! a szélsőbaloldalon.)

Hogy ha magában egyedül állna is Vadnay Andor főispánnak a jelen interpellációmban foglalt hivatalos hatalommal való visszaélése, ez magában véve is elég arra, hogy az egész kormány, sőt a kormány háta mögött álló nagy hatalmas párt, a mely örökké állandóan a liberalizmus czime alatt hirdeti, hogy Magyarországot egészséges erkölcsi alapon akarja kormányozni, vezetni s a felvirágzás ut- jára vinni, akkor ennek az egész kormánynak és a parlamenti többségnek teljes mértékben érezni kell a kötelességet arra, hogy az efajta visszaéléseknek határt szabjon. (Igaz! Ugy van! a szélsőbaloldalon.) Amde ez a tisztelt főispán ur, a kiről én itt szólok, nem elégszik meg azzal, a mit én itt interpellációba foglalva elmondtam, hanem a szó legszorosabb ér- telmében az egész vármegye közönségét tisztikará- val állandó terrorizmus alatt tartja; tisztviselőket rendel magához és azt mondja: hogy ha ön Sima Ferencz mellett mer szólni, akkor önnök pusztulni kell hivatalából. Figyelmeztetem a belügyminiszter urat arra, hogy pl. egyik főbb tisztviselőnek a kö- vetkezőket mondotta: (Halljuk! Halljuk! a szélső- baloldalon.) „On fejelemi vizsgálat alatt van, úgye a belügyminiszterrel van, ez idő szerint én önt meg- tudom menteni. Lassa, mikor Mateffy Kálmán el- követte Ugron Gábor személyével szemben a men- telmi jog megsértését, nyomorult 50 forintra bü- ntetettém. Ebből láthatja ön, hogy aki itt ebben a vármegyében a megyei kormányzat szemléhez tud simulni és alkalmazkodni, annak a fejelemi ügyei kímélettel intézetenek el, azoknak dolgai azonban, a kik az ellenzék árnya alatt tartanak, akik egyálta- lában a politikába avatkoznak, azok nem számí- thatnak az én irgalmamra és kegyelememre.

Tovább megyek. Ez az ur azt hirdeti, hogy neki Csongrádvármegyében teljhatalma van. Hat kérde- zem, ki adta neki ezt a teljhatalmat, mert a tör- vény nem adta. Hol veheti egy főispán azt a bátór- ságot, hogy azt merje hirdetni és mondani, mintegy meglelemlítésére egy egész vármegye közönségének, hogy „én itt diktálok és arról biztosítalak bennet- ket, hogy a mit én akarok és teszek, azt a kormány jóváhagyja.“ Nem hiszem, hogy akár a miniszter- elnök ur, akár a belügyminiszter ur, akár az igaz- ságügyminiszter vagy a kormánynek bármely tagja, sőt a kormánypártnak bármelyik tagja elhinné és felhatalmazást adna arra bármely főispánnak Magyar- országon, hogy ékeppen traktálja magát egy vár- megye közönsége előtt. Egy azonban bizonyos és erről magam, mint tényről számolhatok, hogy Csong- rádvármegyében azóta, hogy ez az ur kormányozza, illetőleg agyonközölgazgatja ezt a vármegyét, a tiszt- viselőik lelkéből a politikai élet iránti érdeklődés teljes mértékben ki van öltve. Am nem bánom, nem is óhajtom, hogy a tisztviselő gyakorlaton a poli- tikai életben döntő befolyást, mert a befolyásnak rendszerint erkölcsileg a nemzet issza meg a levét és pedig nem azon lelkesítő irányban és aranyban, mint az imént egy pár idealis kormánypárti szónok festette, hanem teljes deprimálásával a közérkö- csöknek, teljes pusztításával az egyéni szabadság iránti érzetnek. Én nem kívánom, hogy a főispán szárnyat adjon a tisztviselőknék arra, hogy kortes- kedjenek, hogy politizáljanak, hanem azt nem lehet megtűrni, hogy egy főispán azzal vigasztaljon, há- tortison, lelkesítsen egy tisztviselőt, hogy ha te az en partomon vagy, az én politikámat követed, az ellenzék ellen megteszel mindent, akkor nyugodt le- hetsz, akkor ne fejj attól, hogy bármiféle bajod legyen, ha fejelemleg el fogsz itéletelni.

Én nem akarom tulszinezni a csongrádvármegyei viszonyokat, mert hiszen elég az, a mit itt felolvas- tam, annak megitélésére, hogy ott normális állapo- tok nem uralkodnak. Ezeknek az állapotoknak véget kell vetni, a kormány olynemű beavatkozásával, a mely felvetve van ott békes és egészséges állapotot teremteni. Én ugyan a miniszter urat felkértem interpellációmban arra, hogy tegyen intézkedést közigazgatási és igazságszolgáltatási uton, hogy a személyes szabadság ellen elkövetett ezen merénylet kellőkepen megtoroltassék, de várom is, hogy ezen

interpelláció után a kormány érezni fogja kötelességét, úgy hogy a megtört intézkedés el nem maradhat. Nem szabad semmiféle liberális kormányzatnak oda feszíteni a húr, odavinni a népben az elkéséredést, hogy mikor ez azt látja, hogy teljes védelemben részesül, ki a kormányparthoz tartozik, de a törvény teljes súlyával üldöztetik, ki a kormány szolgálatára nem kész: könnyen bekövetkezhetik egy pillanat, melyért sem nem én, sem nem az ellenzék a felelős, hogy az elkéséredés maga veszmagának elégtételt. (Igaz! Ugy van! a szélsőbaloldalon).

Ezt az állapotot kormányzati rendszerrel, kormányzati szellemmel istápolni, mintegy rendszerként bekökönt rajta tartani a közönség jelen, bűn volna és ezért azok a felelősök, kik azt fenntartják. És ha történik, mert történnie kell, hogyha orvoslást nem nyer a megsértett jogrend, hogy maga keres magának elégtételt az, a ki megsértett, az lesz a felelős ki ezt az állapotot teremtette, fenntartja s az ily állapotból kivézetó utat nem keresi arra, hogy egészséges, tisztességes, becsületes kormányzat hozassék be egy varmegyébe. Én tehát zárom szavaimat (Helyeslés jobboldalon.) és kérem a tisztelt miniszter urat az interpellációmban kívánt intézkedések megtételére. (Helyeslés a szélsőbaloldalon).

Előzők: A beadott interpelláció közöltetni fogja a miniszterelnök, a belügyminiszter és az igazságügyi miniszter urakkal.

Helyi és vegyes hírek.

— **Vadnay katonája** A szentesi 48-as és függetlenségi pártnak is került egy politikai karakter dolgában különben is kétes jellemű tagja, aki Vadnay ur mellett kelt föl tüntetni a Szentesi Lap ellen. Ez a derék közéleti férfi, Kálmán Mihály, Fábian Tóth István ár. -pénztárnok ipja, ki a hódoló feliratot aláírta Vadnaynak. A függetlenségi párt azonban az ilyen politikai szédelgőket nem tűri meg kebelében, s már is indítványt adtak be a párt kebeléből való kicsapatása iránt, ami vasárnap meg is történik.

— **Muszáj-tüntetés.** A Vadnay Andor főispán tiszteletére, ó méltósága „legfelsőbb parancsa” folytán rendezett kaszinó banketten sok dühös pohárköszöntő hangzott el, de egyik se volt olyan vesztet, mint a — Vadnay Andoré. A nap hőse, aki tudvalevőleg nagyzási mániában szenved és mindenható Uristennek képzeli magát, végig tekintve a tüntető táboron, úgy látszik, hogy sokakat látott, akik — nem voltak jelen; mert a többi között a következő épületes kiszólásra fakadt: Aki itt megjelent, az hozzám tartozik: aki távol volt maradt, az ellenem van; s aki ellenem van, azt én összetöröm.* Perze, fölzugott erre az „önkéntes tüntetők” falendítő éjlenzése. Hanem az embernek önkéntelenül eszébe jutott a régi adoma, mikor a falusi bíró nagy komolyan jelentette a sorozó bizottságnak, hogy behoza az — önkénteseket. „Hát hol vannak?” kérdezték tőle. „Oda kint vannak, kérem alásan — felelte bíró uram — a koci oldalhoz láncozva.”

— **Uj tanár.** A közoktatási miniszter a most már államosított szentesi főgimnáziumhoz, Molecz Béla okleveles tanár segédtanárnak nevezte ki.

— **Uj jogtudor.** A kolozsvári egyetemen Füsti Molnár Sándor volt városi árvaszéki ülnököt a jeles eredményeivel letelt szigorlat alapján, jogtudorrá avatták föl.

— **Helyreigazítás.** A „Hullafosztogatók”, czim alatt lapunk múlt számában megjelent közleményre, illetékes helyről azt az információt kaptuk, hogy a hullarablók kinyomozásában Lázár Lajos rendőrön kívül oroszlanrésze volt a rendőrelgység egyik buzgó és ügyes tagjának: Kocsis Istvánnak. — Az igazság érdekében szívesen közöljük ezt a helyreigazítást.

— **Melk Jakab** sziriai lelkésznek, ki 3 napot azért töltött városunkban, hogy a törökök által szétvert, a legnagyobb nyomorban szenvedő, éhínséggel küzdő gyülekezete részére könyöradományt gyűjtson, fáradozásainak eredménye a következő:

A szentesi ev. reform. egyház adott 10 frtot. Csató Zsigmond 1 frt. Szentesi takarekpénztár 1 frt. Szepes Károly 50 kr. Nagy Ferencz 50 kr. Csougrad-megyei takarekpénztár 1 frt. Kiss Pál 50 kr. Papp Lajos (kőrelkész) 1 frt. Stak Nándorné 50 kr. H. Szabó Lajos 1 frt. Végh Sándor 1 frt. Szathmáry Károly 25 kr. öz. Dobray Sándorné 1 frt. Csörgő István. Magyar Károly. Petrovits Soma 50—50 kr. Mátófi Antoiné 20 kr. Szentesi Vidéki tpenztár 1

frt. B. József 50 kr. Szentesi közp. tpenztár 1 frt. Szeder János 2 frt. Berky Sándor 1 frt. Gerőcz Lajos 2 frt. Fló János 1 frt 50 kr. Bolyó Kálmán. Burián Lajos. Onody Sándorné. Fromm Sándorné. Tasnády Antal. Soós Pálné Soós Ferencz. Borbély Jánosné. Fekete Márton. Csák József. Kiss Zsigmond. K. Nagy Imre 1—1 frt. Onodi Lajos 12 kr. Berceli Dániel. S. L. dr. Vecseri Sándor. Főrián Sándor. Sarkadi S. L. 20—20 kr. H. Szabó Andras. Rácz Ferenczné. Szűcs Dániel. Kutas János. Gal Sándorné. öz. Bartha Jánosné. Nyíri Gyuláné. M. Balogh Sándor. N. N. öz. Klein Arpádné. Vecseri János. Huffnagel. N. N. Gálfi Lajos 50—50 kr. Szalai Istvánné 30 kr. Hoffman Jakab. öz. Vecseri Imréné. Ersek Zsigmondné. Szalay István (szabó) 30—30 kr. ifj. Szatmári Pál 40 kr. K. Nagy Imre 60 kr. Kutas Imre. Soós Imre. Dobossy David. Csucs János. Lakos István. Kerekes és Vinkovics. N. N. Radimeczki. Vereb István. Farkas Mihály 20—20 kr. Török Bálint. Sebesi Pál. Zsoldos Sándor Kálmán. Berényi Gergely 10—10 kr. N. N. 15 kr. Czirbus József 20 kr. S. L. 40 kr. N. N. Németh L. 30—30 kr. Vajda Sándor. N. N. K. Szabó Bálint. Polgár János. Polgár Sámuelné. Székely Mihály. Kristó N. Antal. Váci Mihály. Kürti János. Dobrai Sándor. ifj. Debrecezi József. Csató Kálmán. Vecseri Jánosné. Baloghné. Causcs Lajosné. Csucs Antoiné. K. J. Dunas Sándor. Lakos Imréné. Dunas Ferencz. Onody Károly. öz. Grabarics Ivánné. Mikecz Imréné. Molnár Sándor. Szánthó Dániel. Balogh István. Pápai Sándor. Mees Balogh Ferencz. Fáci Mihály. ifj. Papp Lajos. Kovács Lajos. Zolnay Károly. Derzsi Kovács Ferencz. Tergenyi Ferencz. Papp László. Körtvélyesi S. Kovács J. Varga J. Nemeth Elek. Szél Sándor. Sinorosné (Szel Ika) 50—50 kr. N. N. öz. Sarkadi Nagy Mihályné. öz. Nagy Imréné. Dr. Lakos Imre 1—1 frt. öz. Vajda Istvánné. Szentes város 2—2 frt. Török Sándor 10 kr. Juhász Mihály. Varga József 20—20 kr. Czákó Imre. ifj. Tóth István 30—38 kr. Nagy Elek. Rácz Zsigmondné. R. Molnár István. Sarkadi Nagy Sándor. Varga Beniamin. Dr. Filó Tinamér. Katai Pál János. Csákó Balogh J. ifj. Varga Mihály 50—50 kr. A 48-as népkör és Pinter Pyula 1—1 frt. Kotvics József 1 kr. Antal Ferencz 5 kr. Tihanyi Maria 5 kr. Tóth Lidia. Tóth József 10—10 kr. Tóth Juhanna. Toth 20—25 kr. Kristó Nagy Istvánné 46 kr. öz. Gőnczi Sámuelné. Ibolva Janosné. Vida Szűcs Ferencz. Gacsari Sara 20—20 kr. Doszlopné. Viragosz Jánosné 10—10 kr. Vekony Sándor 15 kr. Szikszai Sándor. Nemes János 50—50 kr. Toth Eszter 2 kr. Tóth József 5 kr. Egy özevgy asszony 50 krt. Gaai Sándor 10. Gal Mihály 20 kr. Molnár István 10 kr. Szeder István 18 kr. Bartha Sándor 20 krt. Lakos Balint 50 kr. Somogyi Ferencz 50 kr. Vecseri Sándorné. Limbai Erzsébet. Lami István. Viragos Mihály. Botas Maria. Kiss Mihály és neje 1—1 frt. Nagy Kovács Gergely 5 frt. Összesen: 112 frt 78 kr.

— **Tánczpróba bál.** Rácz János táncztanító tánczpróba bálja f. hó 10-én ment végre, nagy számu közönség részvételével. Az első negyest 64 pár táncolta. Az ajándék kardszít Bagy Annuska nyerte el. Felül fizettek: Pentek Jenő 55 kr. N. N. 50 kr. Rendli József 30 kr.

— **Érdekes látványosság.** A Hariss-féle ház egyik üres bolti helyiségében szombattól kezdve nagyon érdekes „körüdráma” látható, mely igen szép képeket foglal magában. E ritka látványosságra — mely gazdag műsorával méltó feltűnést kelt, — felhívjuk a közönség figyelmét.

— **A budapesti Pasztor intézetet** mostanában nagyon sürdün veszik igénybe azok a szerencsétlenek, akiket vesztettség gyanuja alatt álló kutyák haragnak meg. Ujabban f. hó 12-én Faragó Teréz nevű szentesi leányt szállítottat föl a rendőrség.

— **Elveszett egy zsák buza,** egy szegény napszamos ember kárára. A becsületes megaláló vagy utbaigazító jelentkezett a kapitányságnál.

— **A hármas idill vége.** Hogy a századvégi erkölcsök, jobban mondva erkölcselenségek, a falvak népe között is milyen szomoruan elterjedtek, annak megdöbbentő bizonyítékát írják: Ocsény községből. Mert igazi századvégi idill az, amikor ott Mess János, a felesége, meg egy Paprika János nevű gazdaember éltek. Mess Jánosné szeretője volt ennek a vagyonos gazdának s a férj csőnése beleegyezéssel túrta a bűnös idillt, annál is inkább, mert a felesége ezzel csinos vagyonkát szerzett. Rávetve ugyanis a kedvesét, hogy a feleségét és a felnőtt leányt verje el a háztól, a házat pedig irassa rá. Ez meg is történt s ettől fogva a menyecske két házbán is gazdaasszonykodott: a férje meg a kedvese portáján. Azonban a gyöngyeletnek csakhamar vége szakadt: a nő és szeretője a napokban összeveszték s szöváltás közben az asszony megütötte a férfit. Ez annyira felbőszült, hogy felszét ragadott föl és összevagdalta az asszonyt. Azután elővett egy darab papírost és feirta rá nagy akombák betűkkel:

„Az asszony azt mondta, a házat rám iratad, teüetek vele, amit akarok, el fogom adni és

téged semmi nélkül hagylak. Hát ő se éljen, meg én se, amiért csuffá tett, tizenöcczem év óta ezt akarta kivinni, de én mindig kértem a jóra, most megfizetett mindenért, meg én is.”

Azzal vállára kerülte puszkáját és kiment a szőlők közé, nyilván azzal a szándékkal, hogy agyonlövi magát. Ehelyett azonban betért egy Deák nevű ismerőséhez, hogy vezesse el őt a csendőrséghez.

— **A babona halottja.** Már nyolcz év óta élt a legjobb egyetértésben Geiger Ferencz beregözi lakos feleségével, kit igazán szeretett s a kivel három gyermeke is volt. Az utóbbi időben azonban Geiger az ivásra adta magát és naponta részeg fővel tért haza a korcsmából. Felesége rimánkodása folytán a férj több ízben megígérte, hogy felhagy az ivással, de a legjobb akarat mellett sem volt képes a már szenvedélyévé vált iszákosságról lemondani. Az elmúlt napok egyikén egy kártyavető cigányasszony vetődött be Geigerékhez, a ki a kártyából azt olvasta ki, hogy Geigert csak az gyógyíthatja meg, ha egy éjszakát egyedül a temetőben, a nem rég meghalt pap sírján tölti el. A cigányasszony jól megfizette magának a jó tanácsot, Geigerék pedig azonnal hozzáálltak annak követéséhez. Folyó hó 4-én este Geiger jól felöltözödvé indult a temető felé, de mert ő teljesen meg volt győződve arról, hogy ő már holnap reggel a pálinkát utálni fogja, betért a korcsmába és még utóljára jól bepálinkázott és így ment a temetőbe, a hol reggel — bundájától megfosztva — holtan találták fel. Igen valószínű, hogy a bundát a cigányok rabolták el, kiket a csendőrség most erélyesen nyomoz.

— **Igazgató kinevezése.** A „Magyar folyam és tengerhajózási részvénytársaság” igazgatósága Weiss Károly igazgatóhelyettes kereskedelmi igazgatóvá nevezte ki. A kinevezést a kereskedelmi miniszter megerősítette.

— **A Harpagon halála.** Egész világeletemben a mesés fősványsegeről volt ismeretes Kassán az öreg Halasz József, a ki a napokban halt meg száználmas körülmények között. Annyira fősvény volt hogy nem is evett s épen ez ölte meg az eléggé jó módú embert. A látzat megóvása kedvéért néha összevásárolt egy pár csirkét vagy galambot, de sohasem fogyasztotta el, hanem szabadon hagyta röpöködni a kis szobája mellett levő kamrában. A hogy az öreg Harpagon hirtelen meghalt, a hatóság emberei be akartak menni a szobájába, de a bűzhűt levegőtől visszatartották. Egy napig szellőztették a szobát s csak azután mentek be a hagyatékot leltározni. A kamrában egész halom romlott főzeleket, rongyot és elhullott madarat találtak, a levegőben pedig néhány galamb és veréb röpöködött. A halottat felboncolták s kiderült, hogy az öreg meg a megvásárolt eledelt is sajátta magától, halálát a hiányos táplálkozás okozta. Fősványsegek szép eredménye volt, mert több ezer forint érvé vagyon maradt utána: ház, telek és készpénz.

— **Ledőt templomkupa.** A nápolyi szentháromság templom kupolája ledőt. A templom kolosszális kupolája az atelemben levő katonai kórházra dől, melynek taláztét 60 méternyi földletem bástörte, minek következtében négy betegszoba összeomlott. Rögön a romok eltávolításához fogtak; aoluk szvszaggató jajtatasok hallatszottak fel. Először egy katonára bukkantak, kinek mindkét lába a romok közé van temetve, s a kit ebből a helyzetből meg nem sikerült kiszabadítani. A szerencsétlen alig éri meg a holnapi napot. Egy katona-gyógyszerészt sikerült meg élve kimenteni a romok alól. A másik teremből is megmentettek két katonát, kik sérüléseket szenvedtek. Egy papot ki a mentésnél segített, a közben lezuhant erkély súlyosan megsebesítette. Egy öregasszony, ki éppen a katasztrófa pillanatában haladt arra, a romok alá került, s néhány perc múlva meghalt. A halottak és sebesültek számát eddig még nem sikerült megállapítani. A hatóság szigorú vizsgálatot indított meg.

— **Az arizonai barlang alvója.** Arizonában Vrescott városa közelében minap egy kiránduló társaság barangolt a Colorado hegység vadregényes szikái közt. A Verde-River partjai mellett egy barlangra akadtak, s nem lettek volna amerikaiak, ha auba hős vállalkozási szellemmel be nem hatoltak volna. A barlangban egy mumia feküdt; egyik kezében kőbaltát, másikban egy kőgöngyöt nyil. Mikor hozzáérték: a baltát és nyilat elejtette, sőt hosszú haja is lehullott a fejeéről. A mumia, úgy látszik, meg Amerika őskorszakából való és évszázadek óta alszik a Colorado félreeső barlangjában, mig most az ur kor kíváncsi kutató szellemé felfedezte és zordon sírboltjából elszállította őt valami múzeumba.

— **A nő mint büntetés.** Bolondos új szekta támadt Oroszországban. A hívei megtartják a keresztény hitet, de többnyűsséggel kötik össze. A szekta hívei ugyanis csapásnak tekintik a házasságot s valahányszor halálos bünt követnek el, földi büntetéskepen egy nőt vesznek feleségül. Ezzel a gyónást főöslegessé teszik s az a hitük, hogy ilyen vezeklés után egyenesen a mennyországba jutnak. Különös, hogy az új vallást a nők terjesztik legjobban. Az orosz kormány azonban erélyesen küzd az új vallás elterjedése ellen.

Három golyó. Megrendítő öngyilkosság történt Miskolcon. Ezt az öngyilkosságot is az a szenvedély okozta, amely a legfőbb tragédiát szüli a csöndes, tudományoknak élő emberek életében is. Kedden érkezett Miskolcra Putnoki Pál, a széppataki református kollégium szeniora, végzett lelkész és a Reidinger-fogadóban vett lakást. A fogadó személyzetét három egymásután következő durranás riasztotta föl. Berohantak a lelkész szobájába és azt véreben fekvő találták. A szerencsétlen ember kétszer a fejébe lőtt és mivel a két golyó nem ölte meg, volt annyi testi és lelki ereje, hogy szívének fordította a fegyvert és a bordái közé is golyót röpített. Beszállították a kórházba, ahol most ahol most halálra váródik. Tették okára talán világot derít az a körülmény, hogy a zsebében egy szép leány arczképét találták.

CSARNOK.

A karczagi paraszt poétáról.

— Lapunk eredeti költeménye. —

Egy porbahullott igaz poétáról emlékezem, a kit egyszerű juhász-sorból költővé avatott szenvedése bánta. Varga Mihálynak hívták és mikor ebben a kicai, de tehetségekben nem szegény országban a verseit megfogják ismerni azok kik az irodalmi élet eseményeit egyáltalában figyelemmel kísérik. — Ő már ezekről nem tud; a poéták és boldogtalan szerelmek közös betegsége vitte kora sirjába s most ott pihen a karczagi temetőben.

Mindenekelőtt, nehogy Varga Mihályt is a klapanczia-gyártó picula-jäger, kapa-kaszakerülő rimkóvácsokhoz hasonlónak tartsa e lap tisztelt olvasóközönsége, előljárójába itt közlöm a paraszt-költő egy hangulatos verséből a következő mutatót:

„Erjen, ha még kevés, több csapás a földön,
A szeretet eltűr mindent a göröngyön,
Reményem horgonya majd egyszer elakad
Eltemen változtat, avagy majd elszakad.

Vagy egy másik versszak:

Remeg a szívem mert az este jó
S érzem az átom most is elkerül
Mint annyi hosszú kínos éjen át.
Várva végső, nyugalmas éjszakát,
Virasztanom kell hűsán egyedül.

Aki fájdalmát ennyi bensőséggel, minden me-
terkeltség nélkül és subjektivitással dalojja, melyből
épp úgy távol van a szertelenség, mint a pórias
közhelyek, a ki olvasóját is annyira együtt készíti
a bánkódásra mint Varga Mihály a karczagi juhász,
az csak istentől való poeta lehetett, egy nagytróbró
költői tehetség, melyet ismeretlenségére kárhoztatott
iskolai tanulatlansága, alacsony életsora, kora ifju-
ságában bekövetkezett halála, de hírnevének bilin-
cseit talentuma mind legyőzi, hiszen nem költői
agyrém, hogy a tehetség kitör és — eget kőr.

Költői talentumát nem a hírnevre törekvés
bácsvágya szólaltatja meg, hanem bánatos lelkének
borongós hangulata. Mint a dallos madár ő sem
azoknak dalol, a kik a dallban gyönyörűségüket ta-
lálják, hanem dalolt, mert lelke kinjai enyhültek
meg a dallban. Kin volt neki az élet, mikor az el-
hagyta, a kit nagyon szeretett, a felesége: s a ház-
ságlőrés drámái a magyar pórnap között ritka nép-
szimfóniáimunk sem mer belőle ibseni invenció-
kat meríteni: ez a szerelmes juhász életsora mégis
egy igazi ibseni dráma, házasságtöréssel, az oltári
eskü megszegésével és azzal a rut bűnnel melyet
négy gyermeke ellen elkövetett. Szendrei Klárának
hívták a csodaszép kikapós karczagi asszonyt, ki a
féltékeny juhászembert azokkal a gyótrésekkel, me-
lyekkel egy céda asszony megkínózhatja nejét, —
az elegiai költszet egykint lantósává avatta.

Egy helyen így dalol:

Kin az élet, sérti lelkem
A léhák beszéde,
Hogy életem szebb jövönék,
Nem néz már elébe!
Régi boldog szerelmemnek
Se hire, se hamva.
Kt szerettem, annak szíve

Hozzám meg van halva,
Nem jön vissza életemnek
Napugaras fénye
Mintha az én bus szívemnek
Homályától félne. . . .

Majd elátkozza hűtlen nejét.

Átkom rád, te büszke nő, míg jársz az ég alatt,
Átkom rád, te hűtlen, rossz lelteid miatt;
Vérző szívem, az ég s a föld, tanuk hogy bű valók,
Megvetettél! De átkom él s meghallgatja az ég!

Hanem a kesergő férj mély fájdalomra mégis
egy hosszabb s erőben a igazságban ritka leveleiből
következtethetünk. Ezt a levelet néhány héttel halála
előtt írta feleségéhez. Erő, bölcsesség, vallásosság, a
lélek utolsó fellebbanásában való tusa, a legszebb
magyar beszéd teszük e hosszabb levelet becsessé s
tölte ek el a fájdalommal, hogy mi lett volna a ben-
geségi puszták fiából, ha lelke kincseit a rendszeres
iskolai nevelés hívtá volna elő.

Azt mondják, a magyar közönség elismerése
sok esetben elfeledtette a költővel, hogy egy kis
nemzetnek dalolt; azt mondják, hogy a magyar
társadalom kifogyhatatlanul bőkezű a valódi ember-
szerető czélok iránt. Nos hát í nos egy emberzerető
czél s tisztelettel alóított Chilkó László köröslad-
nyi plébános urral szövetkeztem a karczagi paraszt-
költő műveinek kiadására nem kiadói önzésből, de
emberszerető czélt szolgálva. Ugyanis a költőnek
négy kiskoru, nevelésre szorult árvája maradt.
Örökségük néhány vers, melyet apjuk frázis nélkül
szólvá: vérző szívvel dalolt a bengecségi pusztán.
Ezt az örökséget az érző magyar társadalom jóka-
ratából pénzre kívánjuk változtatni, hogy a költő
árváit becsületes emberekkel nevelhessük fel. Ehhez
kérem én a magyar társadalom segédelmét. Csak
n e g y v e n krajczár áldozatrol van szó. Tessék ezt
hozzám B.-Csabára beküldeni s én azonnal postára
teszem Varga Mihály kötetét.

Szeretettel és érdeklődéssel kérek a magyar társ-
adalomtól e vállalkozás iránt, melyet a tiszta ember-
szeretet sugalt.

Verner László.

PSERHOFER J. vértisztító labdaccai,

azelőtt általános labdacok neve alatt; mely többi nevet teljes joggal megérdemlik, mivel csakugyan alig létezik betegség, melyben ezen labdacok csodás hatásukat észszeresen be nem bizonyították volna. Évtizedek óta ezen labdacok általános elterjedésnek örvendenek és alig van család, melyben ezen kitűnő házszerből készlet nem volna található.

Számtalan orvos által ezen labdacok házszerül ajánlatnak és ajánlatnak minden oly bajknál, melyek a rossz emésztésből és székrekedésből erednek; mint eped-
zavarok, májbajok, köhla, vértünelások, aranyér, béltelenség, s hasonló betegségeknél. Vértisztító tulajdonságuknál fogva kitűnő hatással vannak vérszegénység és az abból eredő
bajknál is: így sápkór, idégességből származó fejfájásoknál, stb. Ezen vértisztító labdacok oly könnyen hatnak, hogy a legesekelyebb fájdalmakat sem okozták és ennek
fölvált még a leggyengébb egyének, de még gyermekek által is minden ág odalom nélkül bevehetők.

A számtalan halálirattól, melyet e labdacok fogyasztói a legkülönbözőbb és legnehézszebb betegségeik után egészségük visszaszerése folytán hoztak intétek, ezen
helyen csakis néhányat említek azon megjegyzéssel, hogy mindekit, aki ezen labdacokat egyszer használta, meg vagyunk győzőtve, hogy azokat tovább fogja ajánlani.

Köln, 1893. április hó 30-án.

Tisztelt Pserhofer ur! Legyen oly szives és küldjön nekem ismét 15 tekercset
az ön felülmúlhatatlan vértisztító labdacsaiból utánvetellel. Fogadjon ez uton is leg-
melyebb köszönetemet labdacsa csodáhatásáért.
Maradok teljes tisztelettel

Pawlistik Ferencz, Köln, Lindenthal.

Harsche, Földnik mellett, 1887. szept. hó 13-én.

Tekintetes ur! Isten akaratá volt, hogy az ön labdacsa kezeim közé kerültek,
melyeknek hatását ezennel megírom. En gyermekágyban meghűltem, olyannyira, hogy
semmi munkát sem voltam képes felbe vevetni és bizonyára már a holtak közt vol-
nék, ha az ön csodálatra méltó labdacsa engem nem mentettek volna meg. Az is en
sáldja meg Ont ezert ezerszer. Nagy bizalommal van, hogy ezen labdacok engem is
ök életesen ki fognak gyógyítani, amint már másoknak is egészségük visszaszerése
egészségül szolgáltak.

Knifcz Teréz.

Bécs-Ujhely, 1887. november 9-én.

Mélyen tisztelt ur! A legforróbb köszönetemet mondok ezennel Önnek 80
éves nagyütem nevében. Az illető 5 éven át szenvedett gyomorhurutban és vizvársá-
gban, mar aletét is megunta, melyről egykéknt le is mondott, midőn véletlenül egy
dobozt kapott az Ön kitűnő vértisztító labdacsaiból s azoknak állandó használata folytán
tökéletesen kigyógyult.

Legfőbb tisztelettel

Weinczettel Jozefa.

Eichengraberamt, Gföhl mellett, 1889. márcz. 27-én.

Tekintetes ur! Alulírott ismétlen ker 4 csomagot az Ön valóban hasznos
és kitűnő labdacsaiból. El nem mulasztanok legnagyobb elismeréssel kifejezni ezen
labdacok érteke felett és azokat, ahol csak alkalman nyílik, a szent döknek legme-
legben fogom ajánlani. Ezen hálsaratom tetszes szerinti használására ont ezennel fel-
hatalmazom.

Teljes tisztelettel

Hahn Ignác.

T. ur! Felkérem, miszerint az Ön vértisztító labdacsaiból egy csomagot 6 do-
bozzal küldeni sziveskedjek. Csakis az Ön csodálatos labdacsaiknak köszönetem, hogy
egy gyomorhajótl, mely engem öt éven át gyötört, megszabadultam. Ezen labdacok
nalam sohasem fognak kifognyi, s midőn legforróbb köszönetemet kifjezem, vagyok
tisztelttel

Zwick Anna.

Ezen vértisztító labdacok csakis a Pserhofer J.-féle az „arany birodalmi
almáhos” címzett gyógyszerárban, Bécsben, I. Singer-strasse 15. sz. a készletnek
valódi minőségben s egy 15 szem labdacot tartalmazó doboz ára 21 kr. Egy csomag,
melyben 6 doboz tartalmazatik 1 frt 5 krba kerül; bermentelen utánvétellel küldés-
nel 1 frt 10 kr. Egy csomagnál kevesebb nem küldetik el.

Az összeg előbbeni beküldésénél (mi legjobban postautalványon eszközöltek) bermentes
küldéssel együtt 1 csomag 1 frt 25 kr., 2 csomag 2 frt 30 kr., 3 csomag 3
frt 35 kr., 4 csomag 4 frt 40 kr., 5 csomag 5 frt 20 kr., és 10 csomag 9 frt 20 kraj-
czárba kerül.

NB. Nagy elterjedésük következtében ezen labdacok a legkülönböző
és alakok alatt utánzóztatnak; ennek következtében kéréik csakis Pserhofer J.
tisztító labdacokat követelni és csakis azok tekinthetők valódiaknak, melykn
nálati utatása a Pserhofer J. névalírásával fekete színben és minden egyes
dele ugyanazon aláírással vörös színben van ellátva.

Bernhardt-féle alpesifü liqueur. Bernhardt W. O.-tól Bregenzben, 1/4 üveg
2 frt 60 kr 1/2 üveg 1 frt 40 kr 1/4 üveg
70 krajczár.

Amerikai köszvénykenőcs, gyors és biztos hatású legjobb szer, minden köszvé-
nyes és csuszos bajok, agymint; gerenczagy bántalom,
tagzsugattas ischiás, migräne, ideges fogfájás, fűszaggatas stb. stb ellen
1 frt 20 krajczár.

Tannochinin hajkenőcs Pserhofer J.-től. Evak hosszu sora óta valamennyi
hajnö esztő szer között orvosok által a legjobbnak elis-
merve. Egy elegansan kialakított szeczenével 2 frt.

Altalános tapasz, mérges daganatoknál, ujjukevec, sebes vagy gyaladt mell vagy
más ity bajnól mint kitűnő szer jön kipróbál. 1 tegely 50 kr. Bermentve 75 kr.

Fagybalzsam Pserhofer J.-től. Sok év óta a fagyos tapakra és minden idült
sebre, mint legbiztosabb szer elismerve 1 köcsöggel 40 krajczár-
bermentve 65 krajczár.

Utifüedv, egy általános ismert kitűnő baziser, hurut, rekedtség, göröcs: köhögés
stb. ellen, egy üvegecske 50 kr. 2 üveg bermentve 1 frt 50 kr.

Elet-eszencia STEUDEL TANARTOL. Őt és szuras által okozott sebeknél
altesti bajok ellen kitűnő házszer. 1 üvegesével 22 kr. 12 üveg
2 forint.

Altalános tisztító-só BULRICH A. W.-tól. K itűnő házszer a rossz emésztés min-
den következményei, u. m. főfájás, szedules, gyomorgörös,
gyomorhöz, aranyér, dugul s stb. ellen. 1 csomag ára 1 forint.

Angol csodabalzam egy üveg 50 krajczár, egy kis üveg 12 kr.

Por a labizzadás ellen. Ezen por megszünteti a labizzadást s az az által képződő
kellentelen szagot, open tartja a labbeit és mint aral-
matlan szer van kipróbálva. Egy dobozzal 50 kr. Bermentve 75 kr.

Golyva-balzsam, kitűnő szer golyva ellen. 1 üveg 40 krajczár, bermentes küldés-
sel 65 krajczár.

Stoll's Kola-prepareate, kitűnő szer idogerősítés, gyomorbajknál és balbetegsége-
ben. 1 l. Kola-Elixir vagy bor 3 frt, 1/2 l. 1 frt 60 kr
1/4 l. 85 kr. Csaszar Kola-Elixir üvegekben 5 frt 50 kr, 3 frt és 1 frt 60 kr.

Mia-Poko, kiváló szer egyoldalu fejfájás, fogfájás, rheuma stb. ellen.

Ezen itt felsorolt készítményeken kívül, az osztrák lapokban hirdettél ösz-
szes bel- és külföldi gyógyszereseti különlegességek raktáron vannak és a készletben
netán nem levők gyorsan és olcsón megszerelhetnek. — Postán megrendelések a leg-
gyorsabban eszközölhetnek, ha a pénz-szeg előre küldetik; nagyobb megrendelések
utánvetellel küldetnek. Bermentve csakis oly esetben történik a küldés, ha az összeg
előre beérkezik, mely esetben a postaköltségek sokkal mérsékeltebbek.

Vaiódiaknak csak azok tekinthetők, melyek használati utatásaa Pserhofer J.
névalírással fekete színben és minden egyes doboz fedele ugyanazon aláírása
vörös színben van ellátva.

6-6

Budapesten kapható: Török József gyógyszerárban
(Király-utca).

PSERHOFER J. gyógyszerés „zum goldenen Reapfel” Bécs, I., Singerstrasse 15.

Szentes, 1897. Nyomatott a kiadótelephelyen: „Szentesi első könyvnyomda részvénytársaság” gyerasajtóján.